

Deze pagina is overgezet naar een nieuw softwaresysteem en kan in de laatste versie tijdelijk worden bekeken en verder worden bewerkt op:

<https://christipedia.miraheze.org/wi...scheppingsagen>

Adam, de eerste **mens**, wordt in verbasterde vorm teruggevonden in **scheppingsagen** van de mensheid. Een Syrische sage bijvoorbeeld stelt hem als een god voor die mens werd.

Een sage is een volksverhaal dat veelal teruggaat op een historische gebeurtenis en door de volksverbeelding is uitgebreid en/of vervormd. Onder een scheppingsage (meestal met dubbele 's' gespeld *scheppingsage*) verstaan we hier een buitenbijbels volksverhaal dat door overlevering en verbeelding afwijkt van de werkelijke toedracht van de **schepping**, maar niettemin een historische kern bevat.

Zij die de historiciteit van het bijbelse scheppingsverslag ontkennen en evenmin een historische kern zien in de scheppingsverhalen der volken, spreken van *scheppingsmythen*, die historisch helemaal niet kloppen en slechts producten van de verbeelding zijn als antwoord op 'waarom'- en 'waardoor'-vragen.

Men mag verwachten dat de nakomelingen van Adam en Eva, de vader en moeder van alle levenden (vgl. Gen. 3:20), een herinnering aan hun oerouders hebben bewaard. Men mag tevens verwachten dat deze herinnering door gebrekkige overlevering en verbeelding is verbasterd. Dergelijke overleveringen kunnen in het licht van Woordenopenbaring (de **Bijbel**) enigmatische op hun historisch gehalte worden beoordeeld. Voorzover ze overeenstemmen met het scheppingsbericht uit Genesis, bevestigen ze dat bericht. Ze leveren buitenbijbels bewijsmateriaal, zij het ook in onzuivere vorm, voor de historische waarheid van het bijbelse scheppingsbericht, behalve uiteraard wanneer de sage zelf direct of indirect beïnvloed is door het scheppingsbericht van Genesis.

Een herinnering aan Adam, de eerste mens, treffen we aan in verschillende scheppingsagen. De inheemse **Navajo**-indianen van Noord-Amerika bijvoorbeeld kennen uit hun overlevering een Eerste Man en een Eerste Vrouw. Deze verwekten meerdere tweelingen.

De **Garo**, een volksstam in India, hebben een scheppingsverhaal waarin de Schepper de eerste mensen maakte, een man genaamd Sani en een vrouw genaamd Suni. Muni baarde Gancheng en Dujong. Deze verwekten Noro en Mandé, de eerste Garo.

Een **Altaiisch** scheppingsverhaal noemt de eerste man Erlik. Deze verviel spoedig tot kwaad en werd tot een duivel. Hij bedierf de eerste vrouw^[2].

In een verhaal van de **Apache**-indianen formeert een van de goden, genaamd Zwarte Hactcin, de eerste mens uit verschillende stoffen der aarde. Hij brengt zijn maaksel tot leven door er wind in te blazen. Deze eerste man, Oerman, leefde alleen met de dieren. De dieren vertelden de scheppergod Zwarte Hactcin dat Oerman een persoonlijke metgezel behoefde. De scheppergod deed Oerman van een vrouw dromen. Toen Oerman ontwaakte was de vrouw bij hem. De eerste man en zijn vrouw waren gelukkig^[3].

Volgens een verhaal van de **Papago**, een volksstam in Noord-America, was er in het begin alleen water en duisternis op de vloed. De duisternis daalde neer, wreef het water en een kind werd geboren, Oerman. Deze schiep veel dierlijk leven. Op verzoek van de dieren schiep hij de zon en ging heen. Toen kwam het uitspansel neer op het water, waardoor Ouderlingbroeder geboren werd. Deze schiep mensen uit de klei^[4].

Volgens een verhaal van de **Lakota**, een inheemse volkstam in America, is Oerman gelijk een plant uit de aarde gesproten en heeft hij zichzelf uit de aarde losgetrokken, totdat hij op de zachte aarde stond. Uit deze man zijn de Lakota voortgekomen^[5].

De Afrikaanse **Kaffir**-zoeloe's vertellen van Unkulunkulu, de eerste man, gemaakt naar het beeld van het Opperwezen^[6].

De **Maasai** in zuidoost-Afrika vertellen van Kintu, de eerste man. De god Ngai schonk zijn dochter aan Kintu ten huwelijk^[7].

De **Tahitiaanse** scheppergod, Taaroa, maakte de eerste man, Ti'I, uit de aarde, dat is uit zichzelf. Ook schiep hij de eerste vrouw, genaamd Hina^[8].

De scheppergod van de **Mapuche** in Chili maakte eerst de wereld en daarna begiftigde hij de mensen met zijn geest. Eerst schiep hij een vrouw en dan, als haar metgezel, een man^[1].

De verbastering in de scheppingsagen is duidelijk, maar in veel gevallen klinkt niettemin hoorbaar de oergeschiedenis van Adam na.

Het sobere en eenvoudige bericht, vrij van franje en verdichtsel, in de eerste hoofdstukken van de Bijbel is een schitterend kort verslag van de ontzagwekkende scheppingsdaden van God.

Ugaritische scheppingsage

Inscripties in Syrische (Ugaritische) kleitabletten uit de 13e eeuw voor Christus bevatten een versie van het verhaal van Adam en Eva. De kleitabletten uit de plaats Ugarit zijn in 1929 in Syrië gevonden als deel van een veel grotere verzameling.

Volgens de inscripties woonde de scheppergod El en zijn vrouw Asherah in een wijngaard of tuin op de hellingen van de berg Ararat. Deze 'wijngaard van de grote goden' stond onder toezicht El. Adam komt in het verhaal voor, niet als een mens, maar als een god.

De eerste zondaar was een kwaadaardige god genaamd Horon, die El wilde afzetten en diens plaats wilde innemen. Maar El straft hem door hem uit de vergadering van goden te zetten. Horon wordt van de berg der de goden afgeworpen.

Daarop besluit Horon om zich te veranderen in een slang en de boom te vergiftigen. Uit wraak verandert Horon de Boom des levens in de tuin in een Boom van de Dood en hult de hele wereld in een giftige mist.

Toen werd de god Adam neergezonden om het leven op aarde te herstellen, maar dat mislukte omdat Horon in de vorm van een reusachtige slang beet hem. Als gevolg daarvan verloren Adam en zijn vrouw hun onsterfelijkheid. Adam verandert in een sterfelijk mens. Een andere godheid, de zonnegodin, geeft Adam echter het recht zich voort te planten.

Het Syrische verhaal is een herinnering aan een oergeschiedenis, welke in de Bijbel zuiver is overgeleverd, maar daarbuiten verbasterd is. In de Bijbel vinden we de zuivere geschiedenis.

Ps 119:140 Uw woord is zeer gelouterd, en Uw dienaar heeft het lief.

Ps 12:6 De woorden van de HEERE zijn reine woorden, [als] zilver gelouterd in een aarden smeltkroes, gezuiverd zevenmaal.

Ps 18:30 Gods weg is volmaakt, het woord van de HEERE is gelouterd, Hij is een schild voor allen die tot Hem de toevlucht nemen.

(HSV)

Uit de Bijbel weten we dat God in de hemel woonde, niet in een aardse tuin. God heeft geen vrouw.

Asjera was de oudste moedergodin van Kanaän, identiek aan de Ugaritische Godin Athirat. Baäl is een van haar kinderen. Tegen deze heidense goden en hun symbolen wordt in de Bijbel ernstig gewaarschuwd.

Adam is naar Gods evenbeeld geschapen, in het Syrische verhaal echter is hij vergoddelijkt. Adam was een mens, geen god. Het paradijs was een tuin voor de mens, niet van de goden. De duivel heeft zich niet verandert in een slang, wel sprak hij door een (bestaande) slang. Adam en Eva werden misleid, Adam werd niet gebeten. Adam werd niet neergezonden om het leven op aarde te herstellen, hijzelf viel en door zijn val zijn de zonde en dood in de wereld gekomen. Adam veranderde niet als god in een mens, maar hij was een mens en werd een zondaar. De Boom des Levens veranderde niet in een Boom des Doods, maar er waren twee bomen, die van het Leven en die der kennis van goed en kwaad. Eten van de laatste boom had de dood tot gevolg. De toegang tot de Levensboom werd versperd.

Het Syrische verhaal bevestigt deels de bijbelse geschiedenis. namelijk voorzover het daarmee overeenkomt en tevens mee getuigt, uit 's mensenheugenis, van een oergeschiedenis, maar de inscripties staan deels ook ver van de Bijbel af.

De berg Ararat, waar volgens het Ugaritische verhaal de wijngaard der goden was, doch waar volgens de Bijbel de Ark van Noach terecht kwam, is mogelijk een element uit de zondvloedoverlevering die bij de Syrische scheppingsage is gevoegd.

Bronnen

Robin de Wever, [Nederlanders ontdekken 'voorloper van Adam en Eva'](#), nieuwsartikel op Trouw.nl, 16 mei 2014.

[Informatie](#) over het boek van Marjo Korpel en Johannes de Moor, *Adam, Eve, and the Devil; A New Beginning*. Sheffield Phoenix Press, 2014. Dit boek staat op een vrijzinnig standpunt. De auteurs brengen de theorie dat het Bijbelse scheppingsverhaal een omvorming is van het Syrische verhaal; zij menen dat beide verhalen een mythisch karakter hebben.

Voetnoten

- [1. ?](#) David Adams Leeming, *Creation Myths of the World: an encyclopedia*, vol. 1, blz. 5
- [2. ?](#) David Adams Leeming, *Creation Myths of the World: an encyclopedia*, vol. 1, blz. 38
- [3. ?](#) David Adams Leeming, *Creation Myths of the World: an encyclopedia*, vol. 1, blz. 43
- [4. ?](#) David Adams Leeming, *Creation Myths of the World: an encyclopedia*, vol. 1, blz. 221
- [5. ?](#) David Adams Leeming, *Creation Myths of the World: an encyclopedia*, vol. 1, blz. 244
- [6. ?](#) David Adams Leeming, *Creation Myths of the World: an encyclopedia*, vol. 1, blz. 369
- [7. ?](#) David Adams Leeming, *Creation Myths of the World: an encyclopedia*, vol. 1, blz. 369
- [8. ?](#) David Adams Leeming, *Creation Myths of the World: an encyclopedia*, vol. 1, blz. 5